

Woluwe

**Een algemeen historisch overzicht obv de bestaande literatuur
door Sander Somers**

Deel 1: prehistorie

Het verste verleden

I. Prehistorie

- **Algemene context**

- Rivier 'ontspringt' in Bosvoorde en mondt uit nabij Haren
- Vochtige en drassige vallei

- **Toponymie**

- Oudste vermelding in de 10de eeuw (Uuiluva)
- 'Wilo'/'Wel' & 'Ouwe'

→ beemd, drassig land

Deel 2: industrialisering

Van middeleeuwse molens tot moderne industrie

II. Industrialisering

- **Hoge middeleeuwen**
  - **Omlegging en kanalisering Woluwe**
  - **Opkomst nijverheden en ambachten**
    - Watermolens, brouwerijen, wasserijen, volders
  - **Ontwikkelingen dorpen en steden**

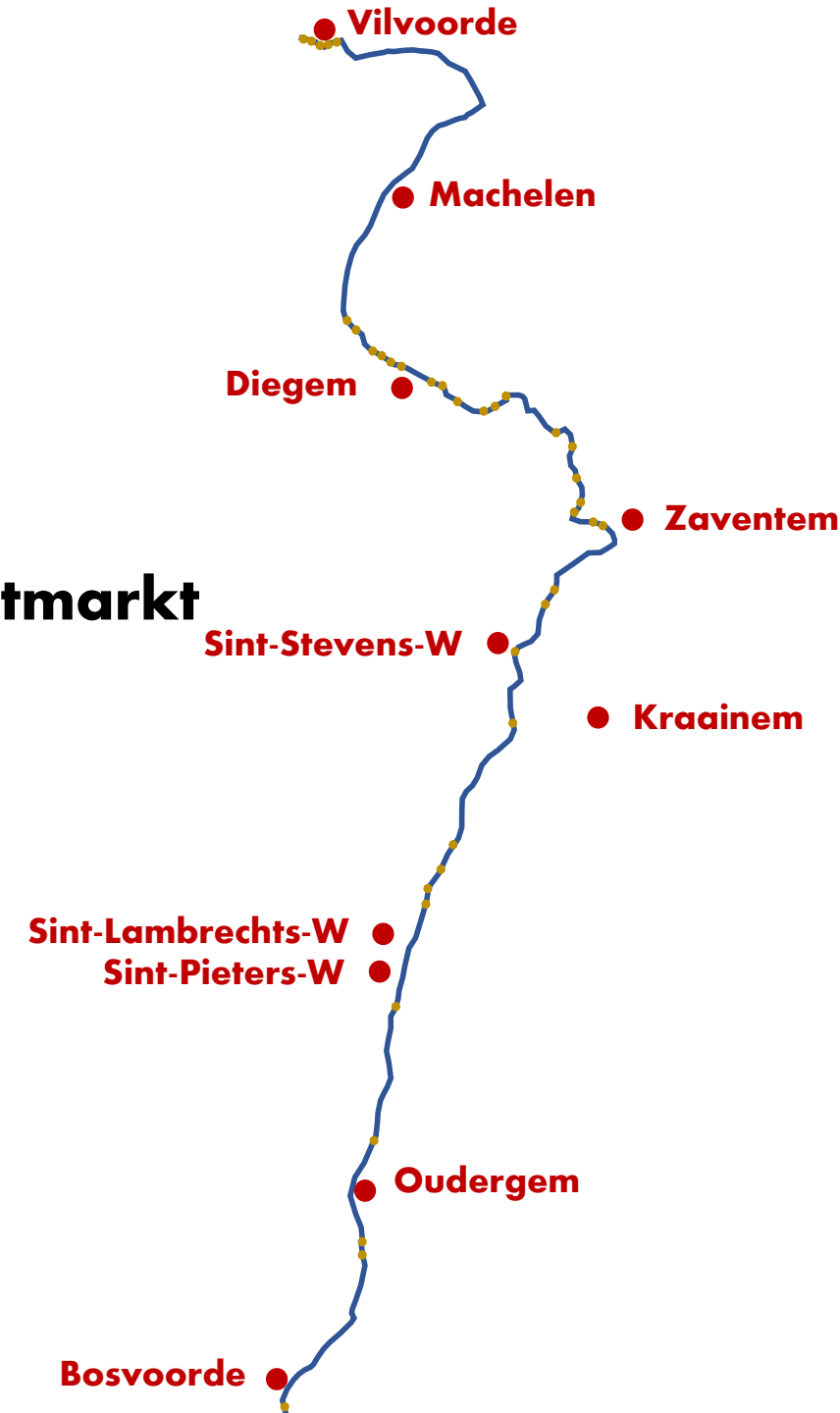

II. Industrialisering

○ Het molenbedrijf op de Woluwe

- Groot aantal molens
→ industrieel complex met stedelijke afzetmarkt
- Evolutie van het gebruik

- 1 13de eeuw: graanmolens
- 2 15de – 16de eeuw: papier- en buskruitmolens
- 3 19de eeuw: industriële fabrieken

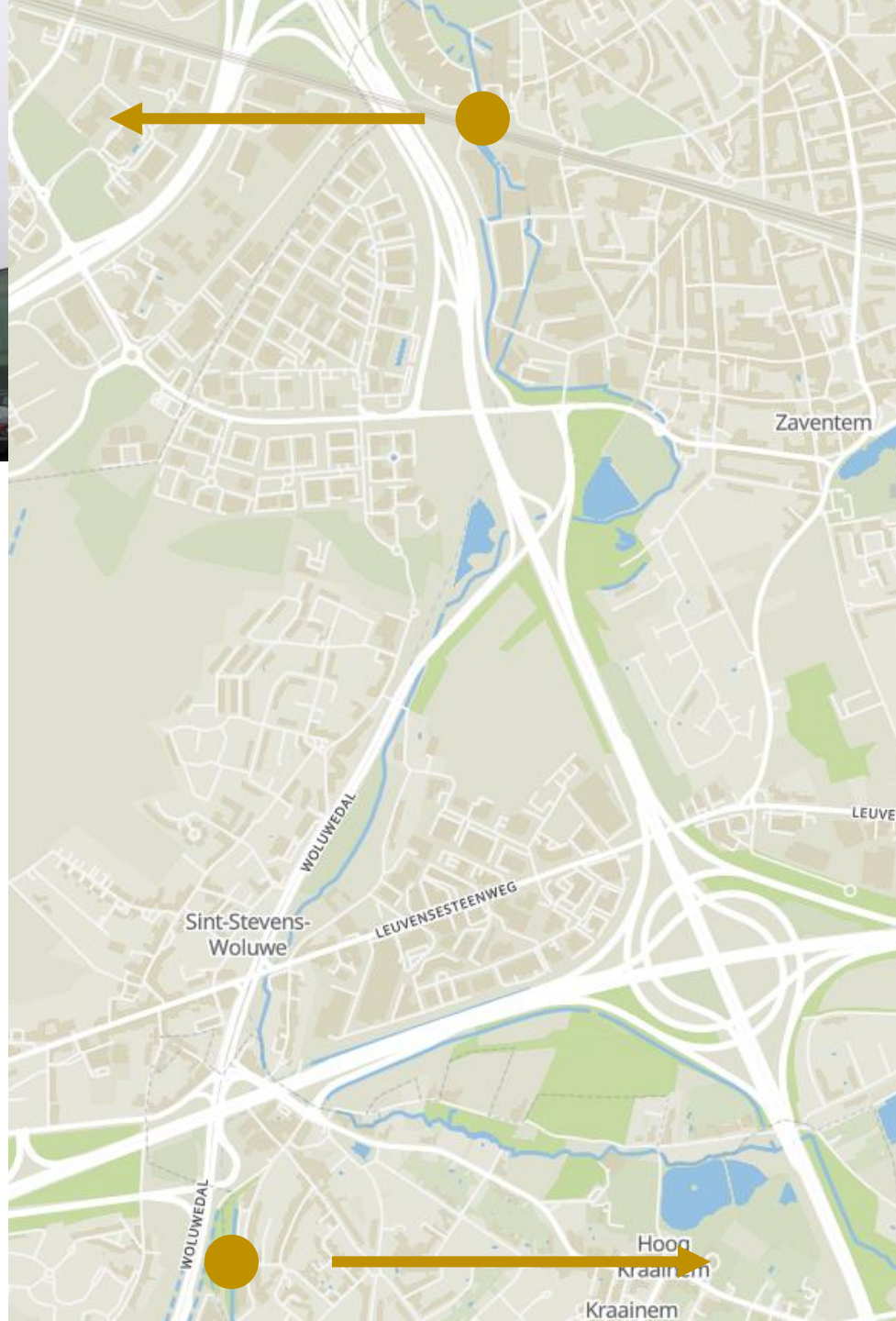
Rattenmolen - Zaventem

15de eeuw
Oliemolen

17de eeuw
Kruitmolen

19de eeuw
Papeteries de Saventhem

14de eeuw
Graanmolen

16de eeuw
Papiermolen

19de eeuw
Papierfabriek Denayer

Verkrankenmolen - Kraainem

II. Industrialisering

- ***"Een stukje Ardennen aan de rand van Brussel"***
  - Perifere ligging van de waterloop
  - Ontspanningsplek voor de Brusselse hogere klasse vanaf 18de eeuw
  - Bouw buitenverblijven

Deel 3: overkapping

Vervuiling, watersnood & verstedelijking

III. Overkapping

○ **Vervuiling**

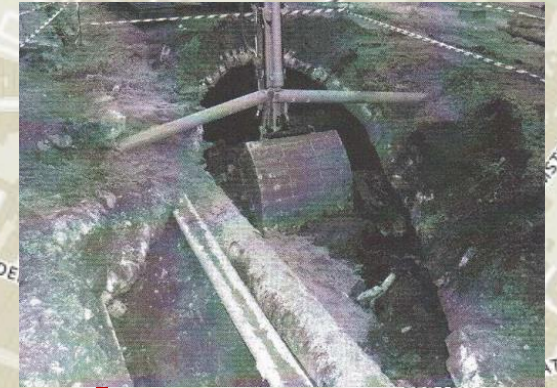
- **Vanaf middeleeuwen: een economisch milieubewustzijn**
- **Vervuiling in de vanaf de 19de eeuw**
  - **Opkomende industrie**
  - **Ongeschikt voor landbouw én industrie**
  - **Gevaar voor de volksgezondheid**
- **Toespraak Duray voor provincieraad in 1904:**

"... Een wandeling langs de Woluwe, van Diegem tot Vilvoorde, en langs de Zenne, van Haren tot Weerde, is in zekere zin een straf die alleen mag worden opgelegd aan de veroordeelden van Leuven Centraal."

III. Overkapping

○ Vilvoorde Centrum

- 1895 start werken
- Zenne en Woluwe ondergronds
- Tunnels onder de stad

Leopoldstraat

Lange Molenstraat

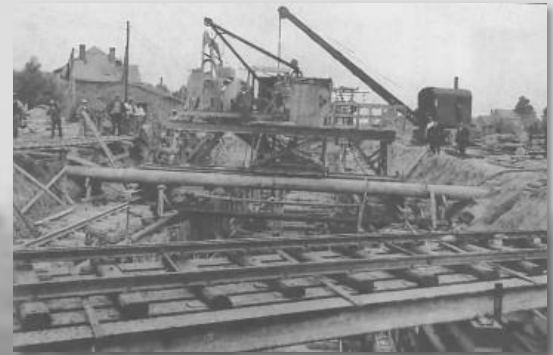
Kantkwartier

III. Overkapping

- **Vilvoorde Centrum**
- **Woluwevallei**
  - 1925 oprichting **Intercommunale Maatschappij voor de Sanering en de Inrichting van de Woluwe**
    - Aanleg moerriolen en collectoren
    - Aanleg spaarbekkens
  - **Definitieve ruimtelijke transformatie 'Woluwedorpen' en vallei**

III. Overkapping

Aanleg collector Sint-Stevens-Woluwe

Aanleg collector Sint-Lambrechts-Woluwe

Aanleg spaarkom Diegem

Aanleg collector Sint-Stevens-Woluwe

Deel 4: toekomst

Groen-blauwe long door verstedelijkt gebied

IV. Toekomst

- **Woluwe weer openleggen**
  - **Milieu- en klimaatbewustzijn**
  - **Oplossing tegen wateroverlast**
- **Pilootprojecten**
  - **Brussel vanaf jaren 2000**
  - **Vlaanderen**
    - **Woluwepad**
    - **Woluwedal**
    - **Strategisch project**

Einde

Vragen?